

RAMMER OG VILKÅR

For uddannelsestagende med læse- og skrivevanskeligheder

Specialuddannelsen i psykiatrisk og
børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje i Uddannelsesregion Nord

En praktisk vejledning om test, Nota-service, hjælpemidler
og særlige vilkår ved prøver

Opdateret september 2026

Sådan bruger du vejledningen

Vejledningen er skrevet til dig, der oplever læse- eller skrivevanskeligheder under specialuddannelsen. Den kan også bruges af ledere, vejledere og uddannelsessteder, når der skal findes en praktisk løsning.

Kort fortalt

- **Har du allerede dokumentation for ordblindhed?** Så kan du søge om medlemskab af Nota-service. Hvis du allerede er Nota-bruger, kan du søge adgang til studiesamlingen via overgangsordningen.
- **Mistænker du ordblindhed, men er ikke testet?** Kontakt et VUC. Du bliver tilbudt en samtale og test, som kan afklare, om ordblindhed er årsagen til dine vanskeligheder.
- **Skal du bruge overgangsordningen?** Bed uddannelseslederen eller din nærmeste leder om en bekræftelse på, at du er optaget og aktiv på specialuddannelsen. Skabelonen findes som Bilag 1.
- **Har du brug for hjælpemidler på arbejdet?** Tal med din leder og eventuelt dit lokale jobcenter om læse- og skrivestøttende værktøjer.

Indhold

- 1. Formål og målgruppe
- 2. Dokumentation og mulighed for test
- 3. Nota-service - sådan gør du
- 4. SPS og andre støttemuligheder
- 5. Særlige vilkår ved prøver
- 6. Hvem gør hvad?
- 7. Links og referencer
- Bilag 1. Bekræftelse på optagelse og deltagelse

1. Formål og målgruppe

Formålet er at gøre mulighederne mere overskuelige og skabe en ensartet tilgang til støtte under specialuddannelsen. Udgangspunktet er, at læse- og skrivevanskeligheder ikke skal stå i vejen for deltagelse, læring eller prøver, når vanskelighederne kan kompenseres uden at ændre uddannelsens faglige niveau.

Vejledningen er relevant for:

- uddannelsestagende med læse- skrivevanskeligheder, herunder dysleksi eller andre dokumenterede læsehandicap
- uddannelsestagende, som mistænker dysleksi, men endnu ikke er testet
- uddannelsestagende med andre fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, som påvirker læsning og skrivning
- uddannelsestagende med et andet modersmål end dansk, når der skal tages stilling til særlige prøvevilkår

Vigtigt: Et andet modersmål giver ikke i sig selv adgang til Nota-service. Adgang kræver et dokumenteret syns- eller læsehandicap.

2. Dokumentation og mulighed for test

2.1 Hvis du allerede er testet

Har du tidligere fået gennemført Ordblindetesten, kan du som udgangspunkt finde dit testresultat ved at logge ind på Ordblindetest.dk med MitID. En tidligere testrapport eller anden faglig dokumentation kan bruges, når du søger om medlemskab af Nota-service eller om særlige vilkår ved prøver.

Gå til Ordblindetest.dk for at se, om dit testresultat er registreret.

2.2 Hvis du mistænker dysleksi, men endnu ikke er testet

Du skal have dokumentation for ordblindhed for at få adgang til Nota-service som ordblind. Hvis du selv oplever vedvarende vanskeligheder med læsning og skrivning, kan du kontakte et VUC og bede om en samtale og test.

1. Kontakt et lokalt VUC - for eksempel det VUC, der dækker dit område eller din hjemkommune. Du har frit valg og kan også vælge en anden udbyder, der passer bedre til dig.
2. Fortæl, at du ønsker at blive vurderet for ordblindhed som voksen.
3. VUC eller en anden godkendt udbyder gennemfører en samtale og test og vejleder dig om det videre forløb.
4. Hvis testen dokumenterer ordblindhed, kan dokumentationen efterfølgende bruges ved ansøgning til Nota-service og ved ansøgning om særlige prøvevilkår.

Læs om adgang, samtale, test og udbydere hos [Børne- og Undervisningsministeriet](#).

Husk forskellen

- **Mistanke om ordblindhed** er ikke tilstrækkelig dokumentation til Nota-service.
- **En gennemført test** kan dokumentere ordblindhed og danne grundlag for medlemskab og eventuelle særlige vilkår.
- **Andre læsehandicap** kan også give adgang til Nota-service, men kræver relevant dokumentation fra en fagperson.

3. Nota-service - sådan gør du

Nota-service er Det Kgl. Biblioteks tilbud til mennesker, der på grund af et dokumenteret syns- eller læsehandicap ikke kan læse almindelig trykt tekst. Som bruger kan du få adgang til blandt andet lydbøger og e-bøger.

3.1 Hvilken situation passer på dig?

A. Du er allerede Nota-bruger og har tidligere modtaget SPS

Hvis du allerede har adgang til Nota fra en tidligere uddannelse, kan du under specialuddannelsen søge om fuld adgang til studiesamlingen via Nota-services overgangsordning. Ordningen er målrettet studerende på videregående uddannelser, som ikke kan få SPS-bevilling.

1. Bed om en bekræftelse på, at du er optaget og aktuelt deltager på specialuddannelsen. Bekræftelsen kan udstedes af uddannelseslederen eller din nærmeste leder.
2. Brug eventuelt skabelonen i Bilag 1. Bekræftelsen bør indeholde navn, CPR-nummer, holdnummer, uddannelsessted, startdato og forventet afslutningsdato.
3. Indsend bekræftelsen gennem Nota-services formular til overgangsordningen.
4. Kontakt Nota-service, hvis du er i tvivl om din eksisterende brugeradgang eller den konkrete procedure.

Søg overgangsordningen her: [Overgangsordning for adgang til studiesamlingen](#).

B. Du har dokumentation for ordblindhed, men er endnu ikke Nota-bruger

1. Download blanketten til indmeldelse ved ordblindhed på Nota-services hjemmeside.
2. Udfyld og underskriv blanketten og sørg for, at den krævede dokumentation eller underskrift fra en relevant fagperson følger med.
3. Indsend blanketten digitalt til Nota-service.
4. Når medlemskabet er oprettet, kan du undersøge muligheden for adgang til studiesamlingen via overgangsordningen, fordi specialuddannelsen ikke giver adgang til SPS.

Blanket og vejledning findes her: [Bliv bruger af Nota-service](#).

C. Du mistænker ordblindhed, men mangler dokumentation

Start med at kontakte et VUC og få afklaret behovet for test. Først når der foreligger dokumentation for ordblindhed eller et andet læsehandicap, kan du søge om medlemskab af Nota-service på det grundlag.

3.2 Sådan får du en uddannelsesbekræftelse

Når du søger overgangsordningen, skal du dokumentere, at du studerer på en videregående uddannelse. På specialuddannelsen gør du sådan:

1. Kontakt uddannelseslederen eller din nærmeste leder og bed om en skriftlig bekræftelse på, at du er optaget og aktiv på specialuddannelsen.
2. Send de nødvendige oplysninger til den, der skal udfylde bekræftelsen: fulde navn, CPR-nummer, holdnummer, uddannelsesretning, uddannelsessted, startdato og forventet afslutningsdato.
3. Bed om, at bekræftelsen dateres og underskrives og indeholder kontaktoplysninger på udstederen.
4. Indsend selv bekræftelsen til Nota-service via formularen til overgangsordningen.

Personoplysninger: CPR-nummer er en fortrolig oplysning. Aftal derfor en sikker måde at sende oplysningerne på, og undgå så vidt muligt at sende CPR-nummer i almindelig, ukrypteret e-mail.

3.3 Hvad kan du forvente af Nota?

- Du kan søge efter og låne de bøger, der allerede findes i Nota-services samling.
- Overgangsordningen kan give fuld adgang til studiesamlingen målrettet videregående uddannelser, når du dokumenterer din aktuelle uddannelse.
- Nye eller reviderede fagbøger bliver ikke nødvendigvis produceret automatisk til specialuddannelsen, fordi produktionen af studiematerialer normalt hænger sammen med SPS-systemet (Special pædagogisk støtte)
- Hvis en bog allerede findes som almindelig e-bog eller i-bog, kan det være nødvendigt selv at købe den og bruge et oplæsningsværktøj.

4. SPS (Specialpædagogisk støtte) og andre støttemuligheder

4.1 Specialuddannelsen giver ikke adgang til SPS

Uddannelsestagende på Specialuddannelsen er ansat i lønnede stillinger og er derfor **ikke** berettiget til SPS støtte. Det betyder blandt andet:

- Ingen muligheder for IT-rygsæk
- Ingen automatisk produktion af fagmaterialer i alternative former
- Ingen SPS-finansierede lydbøger eller e-bøger

4.2 Hjælpemidler på arbejdspladsen

Du kan stadig have mulighed for støtte gennem din arbejdsplads eller dit lokale jobcenter. Det kan for eksempel være software til oplæsning, ordforslag, stavehjælp eller diktering. Tag først en dialog med din nærmeste leder om dine konkrete behov og arbejdsopgaver.

- Beskriv hvilke opgaver der er vanskelige, og hvilke funktioner et hjælpemiddel skal kompensere for.
- Hav dokumentation for ordblindhed eller andet handicap klar, hvis jobcentret beder om det.
- Undersøg hvilke værktøjer din region allerede stiller til rådighed, eller se evt. nedenstående oversigt.

Læs mere på [Borger.dk om hjælpemidler til job](https://borger.dk/om-hjaelpemidler-til-job).

Oversigt over regionernes gratis læse- og skrivevanskeligheder pr. januar 2026:

• Region	• Gratis læse- /skriveværktøj	• Beskrivelse	• Bemærkninger
• Region Nordjylland	• AppWriter	• Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	• Regionens standardværktøj til læse-/skrivevanskeligheder
• Region Midtjylland	• AppWriter	• Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	• Regionens standardværktøj til læse-/skrivevanskeligheder
• Region Syddanmark	• IntoWords	• Oplæsning, ordforslag, klinisk ordbog, billedstøtte	• Bestilles via IT-portalen, finansieres centralt
• Region Sjælland	• AppWriter	• Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	• Regionens standardværktøj til læse-/skrivevanskeligheder
• Region Hovedstaden	• AppWriter	• Oplæsning, ordforslag, stavehjælp, ordbog	• Regionens standardværktøj til læse-/skrivevanskeligheder

5. Særlige vilkår ved prøver

Ifølge uddannelsesordningen kan der efter en konkret vurdering bevilges særlige vilkår ved interne mundtlige prøver, den 48-timers skriftlige prøve og den afsluttende mundtlige eksamen. Vilkårene skal kompensere for vanskeligheden uden at sænke det faglige niveau eller ændre prøvens formål.

5.1 Hvem kan søge?

- Uddannelsestagende med dokumenteret ordblindhed eller anden funktionsnedsættelse, der påvirker prøvesituationen.
- Uddannelsestagende, som kan dokumentere tidligere tildelte særlige prøvevilkår under en dansk grunduddannelse.
- Uddannelsestagende med andet modersmål og en anden adgangsgivende eksamen end dansk, når betingelserne i uddannelsesordningen er opfyldt. Dette gælder normalt ikke svensk- eller norsktalende.

5.2 Hvilke muligheder er der?

- Op til 20 % ekstra tid ved mundtlige prøver og eksamen.
- Ved 48-timers prøven kan den beregnede arbejdstid forlænges fra 16 til op til 20 timer inden for de 48 timer.
- Ved den afsluttende eksamen kan der efter lokal aftale eventuelt gives ekstra vejledningstid ud over de normale 2 x 30 minutter.
- Relevante kompenserende hjælpemidler kan anvendes, når det er foreneligt med prøvens formål og den konkrete bevilling.

5.3 Sådan søger du

1. Send din ansøgning senest fire uger efter uddannelsesstart.
2. Ansøg skriftligt hos lederen af specialuddannelsen i den region, hvor du skal til prøve.
3. Vedlæg relevant dokumentation, for eksempel testrapport eller dokumentation for tidligere særlige prøvevilkår.
4. Beskriv kort, hvilke vilkår eller hjælpemidler du søger om, og hvordan de kompenserer for dine konkrete vanskeligheder.
5. Du får en konkret afgørelse. En bevilling vil ofte kunne gælde for uddannelsens øvrige prøver, men dette skal fremgå af afgørelsen.

6. Hvem gør hvad?

Aktør	Opgave
Den uddannelsestagende	Tager kontakt, indhenter dokumentation, søger Nota-medlemskab/overgangsordning og søger om særlige prøvevilkår inden fristen.
Nærmeste leder	Drøfter støttebehov, hjælper med arbejdsrelaterede hjælpemidler og kan udstede uddannelsesbekræftelse, hvis de nødvendige oplysninger er kendte.
Uddannelsesleder	Vejleder om prøvevilkår, behandler ansøgninger og kan udstede bekræftelse på optagelse og deltagelse.
VUC eller anden OBU-udbyder	Gennemfører samtale og test ved mistanke om ordblindhed og vejleder om relevante tilbud.
Nota-service	Behandler ansøgninger om medlemskab og overgangsordning og vejleder om adgang til studiesamlingen.

7. Links og referencer

Regler og ordninger kan ændre sig. Brug derfor de officielle links nedenfor, når du søger, og kontakt den relevante myndighed, hvis noget er uklart. Links er gennemgået i september 2026.

- [Nota-service: Bliv bruger](#)
- [Nota-service: Blanketter for privatpersoner, undervisere og assistenter](#)
- [Nota-service: Overgangsordning for studerende uden SPS](#)
- [Børne- og Undervisningsministeriet: Adgang og udbydere af ordblindeundervisning for voksne](#)
- [Ordblindetest.dk](#)
- [SPS - generel information](#)
- [Borger.dk: Hjælpe midler til job ved handicap](#)
- [FN-konventionen om rettigheder for personer med handicap](#)

Lokalt grundlag: Uddannelsesordningen for specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje samt regionale procedurer for prøvevilkår og hjælpemidler.

Bilag 1. Bekræftelse på optagelse og deltagelse

Skabelonen kan bruges, når en uddannelsestagende skal dokumentere sin aktuelle tilknytning til specialuddannelsen i forbindelse med ansøgning til Nota-services overgangsordning.

BEKRÆFTELSE PÅ OPTAGELSE OG DELTAGELSE

Specialuddannelsen i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje

Det bekræftes hermed, at nedenstående person er optaget på og aktuelt deltager i specialuddannelsen:

Fulde navn	
CPR-nummer (fortroligt)	
E-mail	
Nota-medlemsnummer (hvis relevant)	
Holdnummer	
Uddannelsesretning	Psykiatrisk sygepleje / børne- og ungdomspsykiatrisk sygepleje
Uddannelsessted	
Uddannelsens startdato	
Forventet afslutningsdato	
Aktuel status	Optaget og aktivt deltagende pr. _____
Uddannelsesform	Lønnet specialuddannelse under ansættelse

Formål med bekræftelsen

Bekræftelsen er udstedt efter anmodning fra den uddannelsestagende og skal bruges som dokumentation for aktuel deltagelse på en videregående uddannelse i forbindelse med ansøgning om adgang til studiesamlingen gennem Det Kgl. Biblioteks Nota-services overgangsordning.

Uddannelsesstedet eller nærmeste leder bekræfter, at oplysningerne ovenfor er korrekte. Nota-service kan ved behov kontakte udstederen for at få bekræftet den uddannelsestagendes aktuelle tilknytning til uddannelsen.

Sted og dato	
Navn på udsteder	
Titel/funktion	Uddannelsesleder / uddannelseskoordinator / nærmeste leder
Arbejdssted	
Telefon	
E-mail	

Underskrift: _____

Eventuelt stempel: _____

Fortrolig håndtering

- **CPR-nummer** er en fortrolig personoplysning. Dokumentet bør opbevares og sendes sikkert og kun deles med de personer eller myndigheder, der har brug for oplysningerne.